

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-4201 din 21.02 2018
La nr/263 din 18 iulie 2018

Parlamentul Republicii Moldova

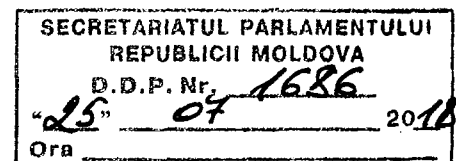
Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 5 file.

Director adjunct

L. Chireoglo

Lidia CHIREOGLO

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5244 din 23.07.2018

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr.107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică (art.57 se completează cu alin.(1/1), art.58, se completează cu art.59/1, art.96)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autori al proiectului de act normativ sunt un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova, ceea ce corespunde art.102 din Constituție.

Categoria actului normativ propus este lege, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*

- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, „Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.". Mai mult ca atât, art.11 alin.(2²) al aceleași legi prevede că „Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie".

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova la data de 18.07.2018, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului. Totodată, proiectul a fost remis spre efectuarea expertizei anticorupție la 19.07.2018, respectiv nu a fost asigurat termenul de 10 zile lucrătoare pentru recepționarea propunerilor și/sau obiecțiilor.

Astfel, în procesul de promovare a proiectului nu au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2²) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative : „autorii prezentului proiect propun instituirea dreptului de uz (folosință) și de servitute legale, asupra terenurilor aflate în proprietatea terților, pentru exploatarea și întreținerea rețelelor electrice, prin efectuarea reviziilor, a reparațiilor și a altor intervenții necesare, în scopul funcționării lor normale. [...]

Totodată, întrucât Legea în vigoare nu reglementează condițiile de plată de către operatorii de sistem a despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate proprietarilor terenurilor, propunem completarea Secțiunii X, cu un articol nou, articolul 76¹, care să oblige operatorii de sistem să încheie cu proprietarii terenurilor sau bunurilor afectate de exercitarea drepturilor de folosință și de servitute un contract-cadru [...]"

Analizând normele elaborate s-a constatat că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde prevederilor proiectului nemijlocit.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează, pe de o parte interesele operatorilor de a avea acces la rețele electrice pentru exploatarea acestora (fără un acord preliminar al proprietarilor terenurilor de amplasare, doar printr-o notificare prealabilă), iar pe de altă parte proiectul acordă dreptul proprietarilor terenurilor de a beneficia de o despăgubire pentru daunele cauzate, conform unui contract-cadru, aprobat de Guvern.

Totodată, se constată că unele soluții identificate de către autorul proiectului pot afecta interesele legale ale proprietarilor terenurilor, în speță - dreptul la proprietate, în cazul exploatării rețelelor electrice de către operatori amplasate pe terenurile acestora și fără acordul proprietarilor. Atenționăm că dreptul la proprietate este un drept consfințit în art.46 din Constituția Republicii Moldova „Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia”. În concluzie, unele norme propuse vor diminua din posibilitatea reală a proprietarilor de bunuri imobile, de a-și exercita dreptul de proprietate asupra acestora, ceea ce prezintă riscul prejudicierii interesului public general.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Deși nota informativă stabilește argumentările de rigoare și analizează principalele prevederi cu evidențierea elementelor noi aduse în legislația națională, în conformitate cu prevederile art.30 al Legii nr.100/2017 privind actele normative, totuși proiectul propus nu vine cu soluții viabile ce țin de exercitarea dreptului de folosință/servitute de către operatorii din sistem, asupra terenurilor/bunurilor proprietate publică/privată pe durata de exploatare a rețelelor electrice. Astfel încât acesta să nu afecteze dreptul de proprietate, consfințit în art.46 din Constituția Republicii Moldova.

Aspectele date sunt analizate detaliat în conținutul secțiunii III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.f) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „f) fundamentarea economico-financiară”.

Reieșind din argumentele expuse de autor în nota informativă, cât și din prevederile proiectului, se constată că implementarea acestuia nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textului proiectului actului

normative se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sunt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

În ansamblu, textul întrunește rigorile tehnicii legislative și ale limbajului juridic. Totuși, unele texte de dispoziții sunt formulate confuz, de exemplu: „valoarea de circulație a bunurilor imobile [...], să extragă materiale [...]”. Formulări ambigue permit interpretarea abuzivă a normei ceea ce constituie un factor de coruptibilitate. Aspectele date sunt analizate în conținutul secțiunii III al prezentului raport de expertiză anticorupție

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului au fost identificate prevederi ce contravin normelor legale în vigoare, precum:

- Codului civil nr. 1107-XV din 06.06.2002, în ceea ce privește dreptul de servitute,
- Legea nr.174 din 21.09.2017 cu privire la energetică,
- Constituția Republicii Moldova, în partea ce vizează garantarea dreptului de proprietate. Aspectele date sunt analizate detaliat în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și a entităților publice, însă în mod tangențial prevederile se vor răsfrânge asupra activității autorităților publice centrale/locale, care gestionează terenurile proprietate publică a statului, obligându-i să transmită în folosință terenurile în cauză la solicitarea operatorilor de sistem, în baza unei notificări.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Unele prevederi din proiect ar putea duce la încălcarea articolului 46 din Constituția Republicii Moldova care consacră „Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia”. Afirmatia în cauză se datorează normelor generale în ceea ce privește darea în folosință a imobililor/terenurilor proprietate privată către operatorii de sistem (mai detaliat ne expunem în compartimentul III din prezentul raport de expertiză anticorupție).

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

Articol I, pct.1 potrivit proiectului.

1. La articolul 57,

După aliniatul (1) se introduce un alineat nou, alineatul (1¹), în următoarea redacție:

„(1¹) Dreptul de folosință gratuită pe durata de exploatare a rețelelor electrice prevăzute la alin.(1), se constituie prin efectul prezentei legi, fără a fi necesară obținerea acordului statului sau a unității administrativ-teritoriale, încheierea oricăror acte juridice ori îndeplinirea oricăror alte formalități. Dreptul de folosință constituit în temeiul prezentului alineat se exercită și este opozabil terților fără a fi necesară înscrierea acestuia în Registrul bunurilor imobile.”.

Obiecții:

Prevederea dată acordă discreții excesive operatorilor de sisteme electrice, de a folosi terenurile/bunurile imobile proprietate publică în scopul exploatării rețelelor electrice, fără un act juridic care ar sta la baza a acestei folosințe, doar la prezentarea unei notificări. Lipsa unui act juridic ce ar confirma transmiterea va afecta direct transparența exploatării/folosirii acestui teren (proprietate publică).

În acest sens, atenționăm că potrivit art.6 din Legea nr.174 din 21.09.2017 cu privire la energetică „De competența autorităților administrației publice locale sunt următoarele: [...] b) soluționarea problemelor privind atribuirea terenurilor pentru construcția și exploatarea obiectelor energetice; c) transmiterea în folosință operatorilor de sistem, distribuitorilor de energie termică a terenurilor necesare pentru construcția și amplasarea, inclusiv pentru reconstrucție și reamplasare, a rețelelor electrice de transport și/sau de distribuție, a rețelelor de transport și/sau de distribuție a gazelor naturale, a rețelelor termice, precum și pentru exploatarea, întreținerea, reabilitarea sau modernizarea acestora[...]”. Astfel, menționăm că de competența autorităților publice locale ține transmiterea, însă orice transmitere are la bază un act juridic (act doveditor de predare-primire) care justifică această transmitere și asigură exploatarea bunului conform solicitării operatorilor. În caz de un litigiu, nu este clar care va fi actul ce va dovedi transmiterea bunurilor imobile în folosința operatorilor de sistem.

Lipsa unui act juridic care ar sta la baza transmiterii în folosință a bunurilor proprietate publică, implică riscuri de utilizare a acestora contrar destinației declarate și sporește apariția unor abuzuri din partea operatorilor de sistem în ceea ce privește exploatarea bunurilor publice.

Totodată, formulările propuse vor face imposibilă tragerea la răspundere a subiectului responsabil, pentru luarea unor decizii abuzive, în ceea ce privește exercitarea dreptului de folosire și servitute descrise în proiect.

Recomandări:

Excluderea pct.1 Articolul I din proiectul de lege.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - corupere pasivă
 - utilizare neconformă a fondurilor și/sau a patrimoniului
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

Articol I, pct.1 și pct.3 potrivit proiectului.

1. La articolul 57,

După aliniatul (2) se introduce un alineat nou, alineatul (2¹), în următoarea redacție:

„(2¹) Dreptul de folosință și de servitute stabilite la alin.(2) se constituie în temeiul utilității publice, prin efectul prezentei legi, fără a fi necesară obținerea acordului proprietarilor terenurilor sau bunurilor respective, încheierea oricăror acte juridice ori îndeplinirea oricăror alte formalități, cu excepțiile stabilite la art.28, alin.(1¹) și la art.59, alin.(2²). Conținutul și durata pe care se constituie drepturile de folosință și de servitute sunt prevăzute la art.58 și art.59 din prezenta lege. Drepturile respective se exercită și sunt opozabile terților fără a fi necesară înscrierea acestuia în Registrul bunurilor imobile.”.

3. La articolul 59,

Alineatul (2) se expune în următoarea redacție:

(2) Servitutea se constituie în conformitate cu art.57, alin.(2¹) și se întinde pe toată durata de construcție și/sau exploatare a rețelelor electrice.

Obiecții:

Similar ca în cazul bunurilor proprietății publice (a se vedea obiecția de la pct.1 cap.III din prezentul raport), proiectul propune excluderea consimțământului proprietarului bunurilor/terenurilor (proprietate privată) la folosirea acestuia de către operatorii de sistem (doar în baza unei notificări). Astfel, menționăm că o asemenea abordare riscă să creeze abuzuri din partea operatorilor asupra proprietăților private, iar dreptul de proprietate garantat de Constituția Republicii Moldova (art.46), riscă să fie afectat. Această afirmație se datorează și faptului că dreptul de folosință și servitute descris în norma sus-citată *„se constituie în temeiul utilității publice, prin efectul prezentei legi”* și nu în condițiile generale de utilitate publică stabilite de Legea nr.488-XIV din 08.07.1999 exproprierii pentru cauză de utilitate publică, obiectul și termenii căreia include dreptul de folosință a bunurilor imobile (a se vedea art.2 alin.(1) lit.b) din Legea nr.488/1999). Astfel, stabilirea unei reglementări speciale în acest domeniu, precum și lipsa unui termen exact de exercitare a dreptului de folosință (pe durata *„existenței și, respectiv exploatării”* - a se vedea obiecția de la pct.3 cap.III din prezentul proiect) depășește cadrul legal existent. La fel, *„protecția proprietății”* este consacrat și de Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care prevede expres la art.1 din Protocolul adițional nr.1 *„Orice persoană fizică sau juridică a dreptul la respectarea bunurilor sale [...]”*. Deși se propune prin proiect o compensație în acest sens, totuși intervenția pe un teren proprietate privată, în lipsa acordului proprietarului (doar prin notificare), prezintă un risc de abuz din partea operatorilor din sectorul electric.

Subsidiar, după cum apreciază Curtea Europeană, în hotărârile sale, nu este suficient ca statul să se abțină de la aducerea atingerilor dreptului de proprietate a persoanelor private prin adoptarea de măsuri legislative, executive or judecătorești (sau obligația negativă) ci se impune statelor (art.1 Protocolul I) și o obligație pozitivă spre a nu se ajunge la privarea de proprietate.

Cu referire la servitute stabilim că norma propusă contravine Codului civil care pune bazele conceptuale ale dreptului de servitute. Astfel, potrivit art.431 din cod *„Constituirea servituții:*

(1) Servitutea poate fi constituită prin destinația stabilită de proprietar, prin acte juridice ori prin uzucapiune.

(2) Actul juridic prin care se constituie servitutea se încheie în formă autentică.

(3) Servitutea constituită prin acte juridice este opozabilă după înscriere în registrul bunurilor imobile.”.

Astfel, prevederea propusă la pct.2 din proiect va crea un conflict de norme cu prevederile Codului civil și depășește cadrul legal în vigoare. De asemenea, după cum s-a menționat la pct.1) din prezenta obiecție, o asemenea abordare un riscă să creeze abuzuri din partea operatorilor din sectorul electric asupra proprietarilor terenurilor/imobililor (a se vedea garanțiile stabilite la art.46 din Constituție).

Totodată, formulările propuse va face imposibilă tragerea la răspundere a subiectului responsabil, pentru luarea unor decizii abuzive, în ceea ce privește exercitarea dreptului de folosire și servitute descrise în proiect.

Recomandări:

Excluderea normelor date din proiect.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Concurența normelor de drept
- Derogări neîntemeiate de la exercitarea drepturilor/obligățiilor
- Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - corupere pasivă
 - utilizare neconformă a fondurilor și/sau a patrimoniului
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 3 -

Articol I, pct.1 și pct.2 potrivit proiectului.

1. La art.57, [...] alineatul (4) se exclude.

2. La art.58, [...] La alineatul (3), în prima frază cuvintele „prin contract încheiat de proprietar” se substituie cu cuvintele „în conformitate cu art.57 alin.(2¹)”, iar cuvintele „de exploatare a rețelelor electrice” se înlocuiesc cu cuvintele „existenței și, respectiv, exploatării”. În fraza a 2-a cuvintele „cu acordul prealabil al proprietarului” se înlocuiesc cu cuvintele „cu notificarea prealabilă a proprietarului”.

Obiecții:

Cu referire la trimiterea la art.57 alin.(2¹) din normă și sintagma „cu notificarea prealabilă a proprietarului” (în scopul de a nu repeta și fiind valabilă pentru propunerile în cauză) recomandăm autorului a se vedea obiecția de 2 cap.III din prezentul raport de expertiză anticorupție.

În ceea ce privește sintagma „existenței și, respectiv, exploatării” optăm pentru excluderea acesteia, din motiv că aceasta presupune o intervenție „*excesivă*” (exercitarea dreptului de folosință și servitute asupra terenului/imobilului privat) pe toată perioada de existență a rețelelor, indiferent de necesitatea exploatării acesteia. O asemenea abordare se prezintă abuzivă în coraport cu garantarea dreptului de proprietate asupra terenului/imobilului a proprietarului. La aplicare, lipsa unui termen restrâns și limitativ a împiedica proprietarii să își exploateze bunul său, pe un termen nederminat.

Deși, proiectul oferă o recompensă pentru proprietari în schimbul exercitării dreptului de folosință/servitute de către operatori, totuși intervenția operatorului (potrivit normei propuse poate avea loc într-o perioadă îndelungată „pe toată perioada existenței rețelei”). Prin urmare, o sumă fixă stabilită la început poate să nu acopere pagubele reale care va suferi proprietarul în timp. Acest aspect, esențial trebuie luat în calcul la elaborarea contractului-cadru de către Guvern.

Totodată, formulările propuse va face imposibilă tragerea la răspundere a subiectului responsabil, pentru luarea unor decizii abuzive, în ceea ce privește exercitarea dreptului de folosire și servitute descrise în proiect.

Recomandări:

Excluderea normelor sus-analizate din proiect.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Concurența normelor de drept
- Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - corupere activă
 - corupere pasivă
 - utilizare neconformă a fondurilor și/sau a patrimoniului
- Legalizarea actelor de:
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu

- 4 -

Articol I, pct.2 potrivit proiectului.

2. La articolul 58,

La alineatul (1), prima frază se expune în următoarea redacție:

(1) Dreptul de folosință asupra terenului pentru exercitarea lucrărilor necesare de construcție, reabilitare sau modernizare a rețelelor electrice se stabilește în conformitate cu art.57 alin.(2¹) [...] sunt în drept: [...] b) să extragă materiale, să capteze apă, în condițiile legii; [...]

Obiecții:

Cu referire la trimiterea la art.57 alin.(2¹) din normă (în scopul de a nu repeta și fiind valabilă pentru propunerea în cauză) recomandăm autorului a se vedea obiecția de 2 cap.III din prezentul raport de expertiză anticorupție.

Utilizarea sintagmei „să extragă materiale” permit interpretări abuzive vis-a-vis de termenul „materiale”. Ținând cont că proiectul reglementează un domeniu strategic și de interes național, toate responsabilitățile subiecților implicați (operatorii de sistem) trebuie să fie reglementate într-un mod limitativ, pentru a evita orice abuz asupra terenurilor/imobililor proprietate publică/privată. Astfel, nu este clar ce presupune „extragerea materialelor” (acestea putând să includă: nisip, prundiș, alte substanțe minerale utile etc.). Pentru, a evita o aplicare eronată a sensului propus, precum și orice interpretări extensive, considerăm necesar o reglementare concisă asupra termenului de „material”.

Expunerea generală a textului legii permite aplicarea normei în dependență de interesele urmărite de subiecții responsabili, ceea ce prezintă un risc de corupție.

Recomandări:

Excluderea sintagmei „să extragă materiale”, fie să se prevadă expres extragerea căror materiale este permisă operatorilor.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - utilizare neconformă a fondurilor și/sau a patrimoniului

Articol I, pct.4 potrivit proiectului.

4. După articolul 59 se introduce un articol, în următoarea redacție: [...]

(3) [...] c) valoarea de circulație a bunurilor imobile afectate.

n>

Obiecții:

Utilizarea sintagmei „*valoarea de circulație a bunurilor*” este neuniformă, cadrul legal în vigoare operând cu termenul de „*valoarea estimată a bunurilor imobile*” conform Legii cadastrului bunurilor imobile nr.1543/1998, fie „*valoarea de piață*”.

În acest sens, propunem racordarea termenilor utilizați, astfel, ca să fie stipulat clar pentru toate părțile interesate care vor fi criteriile de stabilire a despăgubirilor. Totodată, analizând nota informativă constatăm că aceasta operează cu termenul de „*valoarea de piață a bunurilor imobile afectate*”, care este diferit de cel utilizat în proiect.

Expunerea generală a textului legii permite aplicarea normei în dependență de interesele urmărite de subiecții responsabili, ceea ce prezintă un risc de corupție.

Recomandări:

Substituirea sintagmei „*valoarea de circulație a bunurilor*” cu una din formele pe care autorul le consideră binevenite pentru a atinge scopului proiectului: „*valoarea estimată a bunurilor imobile*” sau „*valoarea de piață*”.

Factori de risc:

- Utilizarea neuniformă a termenilor
- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Concurența normelor de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale

Articol I, pct.5 potrivit proiectului.

5. La articolul 96, după alin.(24) se introduce un alineat nou, alin.(25) în următorul conținut:

(25) Dreptul de uz (folosință) constituie în mod valabil, în conformitate art.27-59 din prezenta Legea până la intrarea în vigoare a Legii [...], nu vor fi afectate de modificările operate în continuare și continuă să fie valabile în conformitate cu condițiile existente la momentul constituirii acestora.

Obiecții:

Potrivit expunerii reiese, că proprietarii terenurilor/imobililor care și-au dat acordul conform legislației în vigoare la moment, vor continua să își dea acordul asupra terenurilor și după intrarea în vigoare a prezentului proiect, comparativ cu lucrările care urmează să fie executate în viitor pe terenuri/imobile noi. Riscul acestei prevederi (formularea căreia este complexă și interpretativă) constă în apariția unei discrepanțe între actualii proprietari de terenuri și viitorii, fiindu-le aplicate proceduri diferite în condiții similare.

Astfel, unora li se vor solicita acordul de folosire a bunului de către operatori, iar altora li se va prezenta doar notificarea, ceea ce reprezintă o abordare discriminatoare între proprietarii bunurilor imobile.

Recomandări: Excluderea normei din proiect, fie expunerea ei într-o formă concisă care să elimine abordările discriminatorii între proprietarii terenurilor/bunurilor imobile.	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Prevederi discriminatorii ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative 	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul este o inițiativă legislativă a unui grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova care are drept scop facilitării lucrărilor de exploatare a rețelelor și instalațiilor electrice.

Analizând proiectul supus expertizei s-a constatat că autorul nu a respectat toate cerințele legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional. Prevederile proiectului corespund cu scopul declarat de către autor în nota de argumentare.

În proiect au fost identificați mai mulți factori de corupție, printre care:

- prevederile propuse intră în conflict cu normele mai multor acte legislative în vigoare: 1) Codul civil, 2) Legea nr.488/1999 exproprierii pentru cauză de utilitate publică etc.;
- utilizarea neuniformă a termenilor;
- expuneri ambigue în ce privește exercitarea dreptului de folosință/servitute de către operatori de sistem etc.

În raport cu actuala reglementare, se sugerează reanalizarea soluției legislative propuse, prin prisma recomandărilor înaintate în prezentul raport de expertiză.

23.07.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina DIACENCO, Inspector principal

